

Meesterschapsteam Cultuureducatie

Verslag Activiteiten 2020 - 2021

Het meesterschapsteam cultuureducatie bestond ook in het academisch jaar 2020-2021 uit Pieter de Bruijn (Open Universiteit) en Marijke Huisman (Universiteit Utrecht). Samen hebben zij activiteiten op het gebied van kennisdeling rond erfgoedonderwijs verdergezet. Daarnaast is onderzoek gedaan en zijn publicaties gerealiseerd over de bredere thematiek van erfgoed, educatie en burgerschap.

Kennisdeling

Online webinar 'Prikkelend erfgoed'

In het kader van de Maand van de Geschiedenis organiseerde het meesterschapsteam in oktober 2020 een webinar, getiteld *Prikkelend erfgoed: navigeren tussen 'wij' en 'zij'*. Marijke Huisman gaf een bijdrage over multiperspectiviteit in erfgoededucatie over het slavernijverleden. Vervolgens gingen we in gesprek met Petra Robben, stadsconservator in Tilburg, over de discussies rond het standbeeld van de missionaris Peerke Donders. Het webinar werd afgesloten met een korte reflectie op hoe concrete erfgoedobjecten kunnen worden gebruikt bij het bespreken van gevoelige onderwerpen. Met circa 100-150 deelnemers was het webinar goed bezocht.

Themanummer 'Erfgoededucatie en de omgang met emoties'

In november 2020 verscheen het themanummer 'Erfgoededucatie en de omgang met emoties' van het tijdschrift *Cultuur+Educatie*, onder gastredactie van Pieter de Bruijn en Marijke Huisman. In zes bijdragen reflecteren auteurs op de vraag hoe in erfgoededucatie een balans zou kunnen worden gevonden tussen doelen van sociale binding en kritische reflectie; en welke rol gevoelige onderwerpen daarbij spelen. Het themanummer kreeg goede reacties. Zo gaf een educatief medewerker van een museum aan dat de artikelen haar raakten 'in haar grondvesten' en dat een tijdschrift over dit onderwerp 'precies op tijd' kwam. Het themanummer is daarnaast ook gebruikt in de keuzecursus *Erfgoededucatie* voor studenten van de Graduate School of Teaching van de Universiteit Utrecht.

Erfgoed en Publieksgeschiedenis Lab

Vanuit het Erfgoed en Publieksgeschiedenis Lab, een project dat is gericht op samenwerkingen tussen (inter)nationale professionals op het gebied van erfgoed en publieksgeschiedenis, werkte Marijke Huisman aan een contractonderzoek naar de geschiedenis van Centraal Boekhuis (1870-2021): de door Nederlandse uitgevers en boekverkopers samen opgerichte en beheerde instelling voor de distributie van boeken. *Collectief in boeken. 150 jaar CB en het Nederlandse boekenvak* belicht onder andere de rol van boeken en het boekenvak als dragers en doorgevers van cultureel erfgoed. Op 6 april 2021 werd de studie gepresenteerd aan Koning Willem Alexander bij een feestelijke viering in het nieuwe bedrijfsgebouw van CB in Culemborg.

In september 2020 organiseerde Huisman daarnaast een groot debat over de nieuwe Canon van Nederland voor studenten (cultuur)geschiedenis, de educatieve master Geschiedenis en andere belangstellenden. Het debat met drie leden van de Commissie Herijking (prof.dr. James Kennedy, dr. Hanneke Tuithof en Kayleigh Goudsmit Ma) vond plaats in TivoliVredenburg.

Deelname expertmeetings

De leden van het meesterschapsteam waren betrokken bij diverse expertmeetings gericht op de uitwisseling van kennis en expertise rond onderzoek en praktijk van erfgoed(educatie). Zo is Pieter de Bruijn lid van de klankbordgroep Museumeducatie van het Nationaal Holocaust Museum in Amsterdam en nam hij deel aan een expertmeeting van Herinneringscentrum Kamp Westerbork over de ontwikkeling van een nieuwe basistoonstelling. Marijke Huisman nam deel aan de Dialoogtafel Onderzoek van het Ministerie van OCW ter voorbereiding van de landenrapportage over de uitvoering van het UNESCO Verdrag inzake de bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed.

Onderwijs

Aan de Universiteit Utrecht heeft Marijke Huisman in 2020-21 wederom de keuzecursus 'Erfgoededucatie' gegeven. Daarnaast heeft zij de mogelijkheden voor geschiedenisdocenten om stage te lopen in musea en erfgoedinstellingen verder uitgebouwd. Studenten liepen onder meer stage bij de Canon van Nederland in het Nederlands Openluchtmuseum.

Daarnaast is Huisman vanaf mei 2021 in een netwerk-overleg met collega's van het departement Geschiedenis & Kunstgeschiedenis (GKG) (onder wie prof.dr. James Kennedy, bijzonder hoogleraar Community Engaged Learning, dr. Sven Dupré, onderzoeksdirecteur GKG, en dr. Hanneke Tuithof, vakdidacticus geschiedenis) bezig te zoeken naar mogelijkheden tot meer interactie tussen community engaged onderzoek en onderwijs in het curriculum van de opleiding Geschiedenis en de Educatieve Master Geschiedenis.

Tot het einde van het project op 1 september 2021 participeerde Huisman tevens in de projectgroep Community-Based Research Humanities (UU), een door het Utrecht Stimuleringsfonds Onderwijs (USO) gesponsord project dat bachelor- en MA-studenten in geesteswetenschappelijke disciplines stimuleert tot onderzoek in en met maatschappelijke partners in de stad Utrecht – waaronder erfgoedinstellingen en musea.

Pieter de Bruijn heeft aan de Open Universiteit het afgelopen jaar mogelijkheden verkend voor het integreren van inzichten over erfgoededucatie in nieuw te ontwikkelen cursusaanbod. Zo werkt hij mee aan de ontwikkeling van een cursus over doorwerkingen van het kolonialisme, waarin theorievorming over multiperspectiviteit en emotienetwerken een plek zal krijgen. Daarnaast begeleidt hij diverse bachelor- en masterscripties over cultureel erfgoed, soms met een educatieve invalshoek. Tevens is hij begeleider van een drietal vakinhoudelijke nascholingscursussen, gericht op docenten in het voortgezet onderwijs.

Onderzoek

Wat betreft onderzoek richten de leden van het meesterschapsteam zich op de thema's 'erfgoedonderwijs en historische representatie' en 'erfgoed, publieksgeschiedenis en burgerschap'. Daarover hebben zij diverse publicaties gerealiseerd. Het meesterschapsteam heeft in januari 2021 bovendien meegewerkt aan de beoordeling van intentieverklaringen voor de nieuwe ronde DUDOC-Alfa-beurzen.

Marijke Huisman is in 2020-21 en 21-22 door NWO gevraagd beschikbaar te zijn als begeleider van aanvragers voor een Museumbeurs. Er hebben zich tot heden geen kandidaten gemeld. Ook is

Huisman sinds september 2021 lid van de Programmacommissie van het Huizinga Instituut, de landelijke onderzoeksschool voor cultuurgeschiedenis.

Vanuit de Open Universiteit is Pieter de Bruijn betrokken bij Evi 2.0: een project van het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst, gericht op de evaluatie van cultuureducatie. Als Evi-kennispartner kan, in opdracht van een culturele instelling, onderzoek worden uitgevoerd dat inzicht biedt in de stand van zaken van cultuureducatie op scholen. In samenwerking met de consortiumpartners van het project 'Objecten in perspectief' werkt De Bruijn daarnaast nog aan de verdere disseminatie van de resultaten van dit onderzoek.

Publicaties

'In process'

Huisman, Marijke, 'Autobiography and Other Life Narratives', in: Berber Bevernage & Maria Grever (eds.), *Bloomsbury History: Theory and Method, a comprehensive digital resource*.
Huisman, Marijke, 'Life Writing and the Evidence of Experience', *Jaarboek voor Vrouwengeschiedenis / Yearbook for Women's History* 40 (2021).

Gepubliceerd

- Bruijn, Pieter de, 'Exploring the iconic in history museums', in: Erica van Boven en Marieke Winkler (eds.), *The Construction and Dynamics of Cultural Icons* (Amsterdam: Amsterdam University Press) (2021) 189-208.
- Bruijn, Pieter de, 'Balanceren tussen afstand en betrokkenheid in erfgoedonderwijs', *Cultuur+Educatie* 19;55 (2020) 66-94.
- Bruijn, Pieter de, 'De val van een gevallen held: het standbeeld van Colston in Bristol', *Webcolumn Cultuurwetenschappen Open Universiteit*, oktober 2020, <https://www.ou.nl/-/colston-in-bristol>
- Bruijn, Pieter de, Marijke Huisman, Redactie *Cultuur+Educatie: Erfgoededucatie en de omgang met emoties* 19;55 (2020).
- Huisman, Marijke, *Collectief in boeken. 150 jaar CB en het Nederlandse boekenvak* (Amsterdam: Boom, 2021).
- Huisman, Marijke, 'Dialogo zonder discipline. Uitdagingen in de publieksgeschiedenis', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 134:1 (2021) 118-125, <https://doi.org/10.5117/TVG2021.1.009.HUIS>
- Huisman, Marijke, 'Review Wim de Jong, *Civic Education and Contested Democracy. Towards a Pedagogic State in the Netherlands post 1945*' (New York: Palgrave Studies in Global Citizenship Education and Democracy 2020), *BMGN-Low Countries Historical Review* 136, DOI: <https://doi.org/10.51769/bmgn-lchr.10943> (2021).
- Huisman, Marijke, "Er missen kanten". Multiperspectiviteit in erfgoededucatie over slavernij', *Cultuur + Educatie. Special Erfgoededucatie en de omgang met emoties* 19:55 (2020) 111-130, <https://www.lkca.nl/wp-content/uploads/2020/11/cpluse55.pdf>.
- Huisman, Marijke, 'Review *Women Mobilizing Memory* (New York: Columbia University Press, 2019), ed. Ayşe Gül Altınay, María José Contreras, Marianne Hirsch, Jean Howard, Banu Karaca, and Alisa Solomon, *International Feminist Journal of Politics*, 22:5 (2020) 795-798, DOI: [10.1080/14616742.2020.1847677](https://doi.org/10.1080/14616742.2020.1847677).
- Huisman, Marijke, 'Booker T. Washington's *Up from Slavery* in the Dutch Empire, 1902-1995'. In: Babs Boter, Marleen Rensen & Giles Scott Smith (eds.), *Unhinging the national framework. Perspectives on transnational life writing* (Leiden: Sidestone Press, 2020) 113-128.
- Huisman, Marijke, "Emancipatie van de mens". LGBT-activisme in feministische boekhandel De Heksenkelder / Savannah Bay', *Historica* 43:3 (2020) 16-21.

Toekomstige plannen

De komende periode zal een begin worden gemaakt met de online-plaatsing van delen van het 'Erfgoedplatform': een website gericht op het toegankelijk maken van kennis over cultureel erfgoed voor een breed publiek. Daarnaast worden de voorbereidingen getroffen voor de organisatie van een studie(mid)dag, vermoedelijk over educatie rond immaterieel erfgoed. Deze bijeenkomst staat gepland voor maart 2022. Het meesterschapsteam is verder voornemens om met een sessie deel te nemen aan de (uitgestelde) Historicidagen in Rotterdam (zomer 2022). Ook verkennen we de mogelijkheden om op de middellange termijn een nieuw *special issue* van een tijdschrift uit te brengen n.a.v. de activiteiten van het meesterschapsteam. Verder zijn we betrokken bij de organisatie van een nieuwe publieksactiviteit i.s.m. de andere meesterschapsteams.